

Beleid Duurzaam Beleggen

Publicatiedatum: juni 2023

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Doel	4
3	Beleidsdocument	5
	3.1. De kern van het beleidsdocument	5
	3.2. Integreren van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	5
	3.3. Identificeren en beoordelen op negatieve gevolgen	6
	3.3.1 Screening	6
	3.4. Stoppen, beperken of voorkomen van negatieve gevolgen	10
	3.4.1 Uitsluitingen	10
	3.4.2 Engagement	13
	3.4.3 Stemmen	16
	3.5. Monitoren	17
	3.6. Rapporteren	19
	3.7. Zorgen voor herstelmaatregelen of werk hieraan mee	20
	3.8. ESG-integratie	20
	Bijlage 1. Conventies en verdragen	25
	Bijlage 2. Definities	29
	Bijlage 3. Themakaders	31
	Gezondheid	31
	Klimaat	33
	Biodiversiteit	36
	Wapens	38
	Bijlage 4. Dierenwelzijn (in ontwikkeling)	40

1 Inleiding

Het Beleid Duurzaam Beleggen maakt onderdeel uit van het Strategisch Beleggingsbeleid van Coöperatie Menzis (hierna: Menzis). De strategie 2025 van Menzis kent vijf doelen, waarvan het doel ‘verlagen kostprijs voor een scherpe premie’ en het doel ‘Menzis financieel gezond, duurzaam en ‘in control’” relevant zijn voor dit beleid. In lijn hiermee is het primaire doel vanuit het Strategisch Beleggingsbeleid opgesteld:

“Het beleggingsbeleid is gericht op het op een duurzame wijze in stand houden van het vermogen van Menzis en het behalen van een duurzaam en optimaal lange termijn rendement binnen de gestelde kaders. Hierbij streeft Menzis naar een beleggingsresultaat dat een stabiele ontwikkeling in de tijd laat zien. Voorwaarde hierbij is dat beleggingsrisico’s binnen de vooraf gestelde grenzen van de risicotolerantie en overige randvoorwaarden blijven.”

Met duurzaamheid bedoelen we een evenwicht tussen milieu, maatschappij en economie, hetgeen nodig is om welvaart en gezondheid – nu en in de toekomst – eerlijk te verdelen. Het beleggen van vermogen heeft (indirect) impact op het milieu, de maatschappij en de economie. Daarom wil Menzis met het vermogen, dat voortkomt uit de premies van onze verzekerden, naast het behalen van financieel rendement, ook een positieve impact realiseren op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en ondernemingsbestuur (ESG) en bijdragen aan het zoveel mogelijk voorkomen, dan wel beperken en zo nodig herstellen van eventuele daadwerkelijke of potentiële negatieve impact die door ondernemingen waarin wij beleggen wordt veroorzaakt.

Dit beleidsdocument bepaalt de uitgangspunten en richtlijnen voor de uitvoering van het duurzaam Vermogensbeheer van Menzis.

Het Beleid Duurzaam Beleggen wordt minimaal jaarlijks geëvalueerd en eventueel aangepast op basis van wijzigingen in de strategie, visie, ambitie en overtuigingen van Menzis, wijzigingen in wet- en regelgeving, actuele marktontwikkelingen en vragen van onze klanten en andere stakeholders.

2 Doel

Met het vermogen, dat voortkomt uit de premies van onze verzekerden, willen we bijdragen aan (1) het zoveel mogelijk voorkomen, (2) dan wel beperken en (3) zo nodig bedrijven aansporen tot het herstellen van eventuele daadwerkelijke of potentiële negatieve impact op mens, milieu, maatschappij en goed bestuur (ESG). En, zet Menzis in op het bijdragen aan positieve impact.

Daarnaast heeft Menzis het doel met de beleggingsportefeuille een positieve bijdrage te leveren aan de SDG's, die ook de basis vormen van het Beleid Duurzaamheid.

De focus SDG's voor Menzis zijn:

- SDG 3: Goede gezondheid en welzijn
- SDG 1: Geen armoede
- SDG 13: Klimaatactie

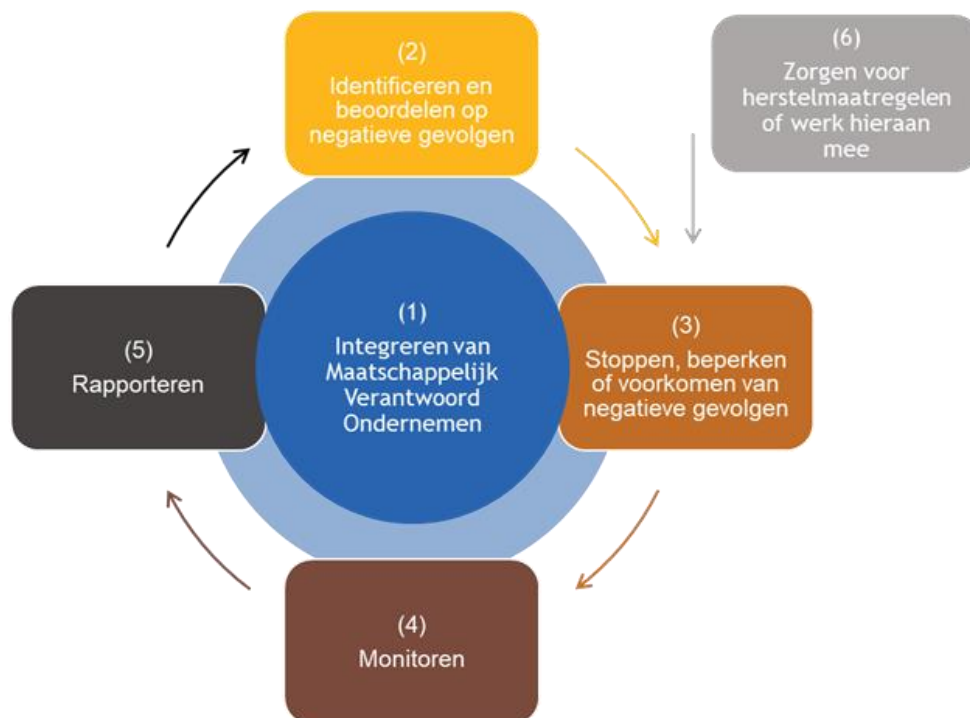

3 Beleidsdocument

3.1. De kern van het beleidsdocument

De kern van ons Beleid Duurzaam Beleggen is de onderstaande 'Due Diligence Cyclus'.

Deze cyclus bestaat uit zes stappen die worden doorlopen voor onze beleggingscategorieën. In de volgende paragrafen is elke stap nader uiteengezet.

Figuur 3: Due Diligence Cyclus

3.2. Integreren van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Maatschappelijk verantwoord ondernemen begint, net als duurzaamheid, bij onze eigen identiteit. Menzis is een coöperatie, met solidariteit tussen onze leden als vertrekpunt. Deze solidariteit betekent dat we er voor elkaar zijn, nu en in de toekomst, we hebben zodoende oog voor zowel de huidige generatie als de generaties die nog komen. Inzet op maatschappelijk verantwoord ondernemen sluit daarmee aan op de identiteit van Menzis. Daarnaast heeft Menzis een maatschappelijke verantwoordelijkheid die verder gaat dan alleen het verzekeren van zorg. Wij voelen ons verantwoordelijk tegenover onze stakeholders om op een duurzame manier te ondernemen.

Duurzaam beleggen, en het integreren van ESG-criteria in ons beleid en de uitvoering daarvan, vormt hierbij een belangrijk onderdeel. Duurzaamheidsrisico's in de beleggingsportefeuille worden actief gemonitord en beperkt middels onze screening, uitsluiting, engagement- en stemactiviteiten en manager selectie en monitoring. De screening van onze beleggingsportefeuille geeft ons inzicht in ESG-risico's. Het uitsluitingenbeleid laat zien waarin Menzis wegens internationale wet -en regelgeving dan wel normatieve overwegingen niet wil beleggen. Het engagement- en stembeleid laat zien hoe Menzis zich inzet als actieve aandeelhouder. In de volgende paragrafen worden deze activiteiten verder toegelicht.

De Raad van Bestuur (hierna: RvB) laat zich adviseren door twee adviescommissies; de Commissie Duurzaamheid en de Beleggingsadviescommissie. Deze commissies adviseren de RvB bij het vaststellen en de implementatie van beleid en het toezicht houden op de uitvoering van het beleid van respectievelijk duurzaamheid en het vermogensbeheer binnen Menzis.

3.3. Identificeren en beoordelen op negatieve gevolgen

3.3.1 Screening

In overeenstemming met het IMVO covenant is het van belang dat alle risico's in de beleggingsportefeuille in kaart worden gebracht. Menzis brengt de risico's in de aandelen, bedrijfs- en staatsobligatieportefeuille in kaart via screening op daadwerkelijke en potentiële negatieve gevolgen op ESG-onderwerpen en maatschappelijke thema's. Het monitoren van ESG-risicoscores en controverses bij bedrijven gebeurt doorlopend en draagt bij aan het identificeren en beoordelen van negatieve gevolgen van de beleggingen. Met het screenen van de beleggingen bepalen wij of bedrijven voldoen aan wet- en regelgeving en aan onze normen en waarden. Wij screenen onze beleggingsportefeuille, omdat wij niet willen beleggen in bedrijven die internationale standaarden schenden of ernstige duurzaamheidsrisico's hebben met een negatieve werking op mens, milieu, maatschappij en goed bestuur. Daarnaast geloven wij in een lange termijn rendement, wat behaald kan worden door het investeren in ondernemingen die opereren binnen wet- en regelgeving en duurzaamheid nastreven.

De bedrijven in onze beleggingsportefeuille, met uitzondering van de Nederlandse woning-hypotheken en de Zorgbeleggingen, worden op vier niveaus gescreend: (1) Global Standard screening, (2) ESG-risico screening, (3) Controverse screening, en (4) Thema en product screening. De staatsobligaties worden gescreend op basis van sancties die worden opgelegd door

de Verenigde Naties en de Europese Unie. De fondsmanagers van de zorgbeleggingen hanteren een eigen uitsluitingenbeleid. Bij de selectie van fondsmanagers wordt aansluiting gezocht tussen het beleid van Menzis en dat van de fondsmanager.

In lijn met het beleggingsprincipe 'Portefeuillebeheer door specialisten', voert een externe gespecialiseerde dienstverlener, gespecialiseerd in ESG-oplossingen, de screening per kwartaal voor Menzis uit.

Global Standard Screening

Bij deze screening wordt beoordeeld of bedrijven de UN Global Compact Principles, de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (hierna: OESO richtlijnen), de United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights (hierna: UNGP's) en onderliggende conventies en verdragen naleven, zoals vermeld in bijlage 1. De controle volgens deze screening geeft inzicht in hoeverre bedrijven opereren binnen internationaal aanvaarde normen en standaarden die betrekking hebben op mensenrechten, arbeidsrechten, het milieu en bedrijfsethiek.

Bij de beoordeling of bedrijven in onze portefeuille internationale normen en richtlijnen naleven, maken wij onderscheid in drie categorieën:

1. Compliant; dit betreft alle bedrijven waarbij geen risico op overtreding is waargenomen met internationale normen en richtlijnen. Onze externe vermogensbeheerders kunnen in deze bedrijven namens Menzis beleggen.
2. Watchlist; dit betreft alle bedrijven die risico lopen op schending van de internationale normen en richtlijnen. Onze externe vermogensbeheerders kunnen in deze bedrijven beleggen én met deze bedrijven wordt namens Menzis engagement gevoerd met als doel het verminderen, herstellen of voorkomen van ESG-risico's op schendingen.
3. Non-compliant; dit betreft alle bedrijven die de internationale normen en richtlijnen schenden. Deze bedrijven sluit Menzis uit.

ESG-risicoscreening

De ESG-risicobeoordeling meet de mate waarin de waarde van een bedrijf risico loopt op basis van onderliggende, materiële ESG-factoren, zoals CO₂-uitstoot en watergebruik. Deze ESG-risicobeoordeling bestaat uit een kwantitatieve score en een risicocategorie. De kwantitatieve score vertegenwoordigt eenheden van onbeheerd ESG-risico waarbij een lagere score een lager onbeheerd risico betekent. Het onbeheerd risico wordt gemeten op een schaal van 0 - 100¹.

---

¹ In theorie kan een bedrijf 200 scoren, echter is deze kans nihil.

Op basis van de behaalde score wordt een bedrijf geplaatst in een risicocategorie. Deze scores zijn absoluut wat betekent dat een bank bijvoorbeeld direct vergeleken kan worden met een oliemaatschappij. De kwantitatieve ESG-risico scores worden onderverdeeld in vijf categorieën, namelijk: verwaarloosbaar, laag, gemiddeld, hoog en ernstig. Wij monitoren deze ESG-risico scores maar sluiten bedrijven op basis van een ESG-risicoscore niet uit. Menzis zet engagement in, voor het verbeteren van de materiële ESG-risico's, met bedrijven die een hoge en/of ernstige ESG-risico score hebben. Het doel van het engagement is dat de ESG-risicoscore lager wordt richting een gemiddeld tot verwaarloosbaar niveau.

Controverse screening

Bij de controle van portefeuillebedrijven op controverses wordt de beleggingsportefeuille gescreend op (potentiële) negatieve impact. De ondernemingen uit de beleggingsportefeuille worden beoordeeld en geanalyseerd op hun gedrag met als uitgangspunt de OESO richtlijnen. Schendingen op de OESO richtlijnen worden geclassificeerd op een controverse schaal van 1 tot 5. Ondernemingen met een classificatie in categorie 1, 2 of 3 hebben relatief lage impact en ondernemingen met een classificatie in categorie 4 en 5 kennen een hoge negatieve impact. Deze categorieën zijn onderverdeeld naar OESO thema's, zoals mensenrechten en mededinging en naar sectoren. Prioriteit wordt gegeven aan categorie 4 en 5. De uitkomsten van deze analyse dienen als input voor nadere besluitvorming over hoog-risico sectoren/thema's, Deze informatie wordt gebruikt in het gesprek met de vermogensbeheerder over vervolgstappen of als input voor de verdere uitbreiding van het screening-, uitsluitingen- en engagementbeleid. Met deze analyse identificeert Menzis risicovolle thema's en sectoren die we bespreken met externe vermogensbeheerders. De uitkomsten nemen we mee in de evaluatie van het beleid.

Thema en product screening

Bij thematische screening worden bedrijven beoordeeld en gescoord op basis van geselecteerde thema's, zoals klimaatverandering. Bij product screening worden bedrijven beoordeeld op wat zij produceren en/of waar zij in handelen. Een voorbeeld hiervan is de screening van bedrijven op de productie van of handel in tabak en/of wapens. Thema en product screening is gebaseerd op normatieve gronden, wet- en regelgeving, en wat past bij de missie, visie en strategie van Menzis. In de volgende paragraaf worden de geselecteerde thema's benoemd.

Materiële maatschappelijke thema's

Om ons doel te concretiseren, maken wij een vertaalslag naar maatschappelijke thema's waaronder meerdere ESG-onderwerpen vallen waarop Menzis zich wil richten. Deze thema's kiezen wij op basis van interne en externe factoren, en materialiteit. Hierbij gaat het om thema's die materieel zijn voor Menzis en waar wij actief op willen en kunnen managen en sturen. Het vertrekpunt daarvoor is de strategie 2025. Menzis zet in op de thema's waarvan wij denken dat we de meeste impact kunnen maken. Hierbij houden we ook rekening met trends en ontwikkelingen in de maatschappij, bij onze externe vermogensbeheerders, vanuit onderzoeksbureaus en NGO's.

De maatschappelijke materiële thema's waar Menzis zich op richt zijn: (1) gezondheid, (2) klimaat, (3) biodiversiteit en (4) wapens. De bedoeling is dat wij het aantal thema's geleidelijk uitbreiden, passend bij de identiteit en strategie van Menzis. Voor ieder thema stellen wij een themakader op, waarin de motivatie voor het inzetten op het thema, de ambitie per thema en hoe wij daaraan vorm geven is opgenomen. Deze themakaders zijn weergegeven in bijlage 3. Wij zetten niet uitsluitend in op ESG-onderwerpen die vallen onder deze thema's. Voor andere voor Menzis belangrijke onderwerpen, die buiten de themakaders vallen, zoals dierenwelzijn formuleert Menzis ook beleid. Dierenwelzijn is de meest recente toevoeging en is verder toegelicht in bijlage 4.

3.4. Stoppen, beperken of voorkomen van negatieve gevolgen

3.4.1 Uitsluitingen

Uitsluitingenbeleid

Menzis zet een uitsluitingenbeleid in om maatschappelijk onwenselijk gedrag of maatschappelijk onwenselijke producten uit de beleggingsportefeuille te weren. Het voldoen aan internationale verdragen en richtlijnen², zoals de Global Compact Principles, de UNGP's en de OESO-richtlijnen, vormt de basis voor ons uitsluitingenbeleid. Binnen onze aandelenportefeuille en bedrijfsobligaties beleggen wij niet in bedrijven die in strijd handelen met deze verdragen en richtlijnen. Wat betreft de staatsobligatie portefeuille beleggen wij niet in landen waartegen door de Verenigde Naties of Europese Unie een sanctie is uitgevaardigd³.

Voor het uitsluitingenbeleid nemen wij daarnaast de SDG's 3, 1 en 13 als uitgangspunt. Met de Zorgbeleggingen investeren wij in de transformatie van zorg. Investeren in de zorg doen wij via fondsbeleggingen, waardoor ons eigen uitsluitingenbeleid niet volledig toepasbaar is. Het ESG-beleid van de externe vermogensbeheerder beoordelen wij bij de selectie van een nieuw fonds voor Zorgbeleggingen. De belegging in Nederlandse woninghypotheken is ook een fondsbelegging. Hiervoor geldt hetzelfde, de externe vermogensbeheerder is bij het selectieproces beoordeeld op het ESG-beleid en het ESG-beleid blijven wij monitoren.

Menzis sluit bedrijven ook uit op basis van normatieve gronden en beoordeelt daarvoor in hoeverre de bedrijfsactiviteiten van deze bedrijven passend zijn bij de missie, visie en strategie van Menzis. Als partner in gezondheid beleggen wij bijvoorbeeld niet in tabaksproducten. Menzis investeert ook niet in bedrijven die oneerlijke prijzen vragen voor medicijnen, omdat Menzis het belangrijk vindt dat medicijnen betaalbaar en toegankelijk zijn voor iedereen. Ook beleggen wij als maatschappelijke organisatie bijvoorbeeld niet in bedrijven die doen aan "predatory lending", waarbij deze bedrijven oneerlijke leenvoorwaarden aan leners opleggen.

Interne rapportages, zoals de screening rapportages, geven ons een gedetailleerd inzicht in de analyse per bedrijf, ter onderbouwing van een uitsluiting. Deze rapportages gebruiken wij voor de monitoring van de beleggingsportefeuille en worden besproken met de Beleggingsadviescommissie. We beoordelen het uitsluitingenbeleid en de onderliggende uitsluitingscriteria op kwartaalbasis.

---

² In bijlage 1 staan de conventies en verdragen die worden meegenomen in de Global Standard screening en engagement activiteiten.

³ Dit zijn landen met regimes die misdaden hebben begaan tegen hun eigen bevolking of een gevaar vormen voor de regionale of wereldwijde vrede. Indicatoren zijn: misdaden tegen de menselijkheid, schenden van mensenrechten, ondermijnen van democratie, verspreiding van nucleaire vernietigingswapens.

Uitsluitingencriteria

Het beoordelen of een bedrijf of land wel of niet voldoet aan onze uitsluitingscriteria is een continue taak die tijd en menskracht vergt. Voor een dergelijke specifieke taak is het als zorgverzekeraar kostbaar om een eigen onderzoeksafdeling op te zetten. Daarom werken we samen met een externe dienstverlener voor de samenstelling van onze uitsluitingenlijst. Per kwartaal sturen wij onze externe vermogensbeheerders onze uitsluitingenlijst.

Hieronder is een lijst weergegeven met de (product)categorieën waar wij qua beleggingen op uitsluiten. Deze (product)categorieën hebben wij, indien mogelijk, ondergebracht bij het aansluitende materiële thema.

Het drietal (product)categorieën dat buiten deze thema's valt, is als 'overig' gecategoriseerd. Voor de omzetgrenzen maakt Menzis de afweging tussen wanneer wij een bedrijf kunnen stimuleren tot het beperken van negatieve impact dan wel het vergroten van positieve impact of dat wij beoordelen dat het bedrijfsmodel teveel afhankelijk is van de omzet die het bedrijf haalt uit een productcategorie, waardoor engagement weinig zin heeft.

(van toepassing op bedrijfsobligaties en aandelenportefeuille)

KLIMAAT

- Meer dan 1% van hun omzet genereren uit thermische kolen
- Meer dan 50% van hun omzet genereren uit het opwekken van energie uit thermische kolen

- Meer dan 5% van hun omzet genereren uit teerzanden

- Meer dan 5% van hun omzet genereren uit schalie-energie

- Meer dan 5% van hun omzet genereren uit arctische olie

- Meer dan 5% van hun omzet genereren uit gasexploratie extractie
- Meer dan 10% van hun omzet genereren uit gas of olie productie
- Meer dan 50% van hun omzet genereren uit het opwekken van energie uit gas of olie

GEZONDHEID

- Betrokken zijn bij de productie van tabak of tabak-gerelateerde producten (zero-tolerance)
- Een deelneming hebben van 10% of meer in een bedrijf dat betrokken is bij de productie van tabak of tabak-gerelateerde producten
- Voor meer dan 10% omzet genereren uit de verkoop van tabak en/of tabak-gerelateerde producten

	<ul style="list-style-type: none"> Actief negatief bijdragen aan gezondheid vanuit de fastfood branche
	<ul style="list-style-type: none"> Nederlandse patiënten een (nieuw)medicijn of (medisch) hulpmiddel onthouden – met een positieve impact in vergelijking met op dat moment beschikbare vergelijkbare medicijnen of hulpmiddelen in termen van levensverwachting of kwaliteit van leven – , omdat het bedrijf een te hoge prijs vraagt en de prijsonderhandeling tussen de Nederlandse overheid en de leverancier is mislukt

BIODIVERSITEIT

	<ul style="list-style-type: none"> Meer dan 5% van hun omzet halen uit palmolie productie
	<ul style="list-style-type: none"> Meer dan 5% van hun omzet halen uit pesticiden productie

WAPENS

	<ul style="list-style-type: none"> Betrokken zijn bij producten of diensten die exclusief bedoeld zijn voor controversiële wapens, of verarmd uranium of witte fosfor produceren, of voor meer dan 10% deelnemen in een dergelijk bedrijf
	<ul style="list-style-type: none"> Meer dan 5% van hun omzet genereren uit de productie van militaire wapens
	<ul style="list-style-type: none"> Betrokken zijn bij de productie of de verkoop van niet-militaire vuurwapens en munitie

OVERIG

	<ul style="list-style-type: none"> In strijd handelen met één of meerdere van de 10 Global Compact Principles, de UNGP's of OESO-richtlijnen
	<ul style="list-style-type: none"> Meer dan 5% van hun omzet genereren uit “predatory lending” activiteiten
	<ul style="list-style-type: none"> Betrokken zijn bij dierproeven voor niet-farmaceutische producten en hiervoor geen sterk⁴ beleid hebben <p>Implementatie volgt medio 2023 / begin 2024⁵</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Betrokken zijn bij de productie van bont en/of exotisch leer Meer dan 10% omzet genereren uit de verkoop van bont en/of exotisch leer <p>Implementatie volgt medio 2023 / begin 2024⁴</p>

(van toepassing op staatsobligaties)

	<ul style="list-style-type: none"> In landen zijn gevestigd waartegen door de VN of EU een sanctie is uitgevaardigd. Dit zijn landen met regimes die misdaden hebben begaan tegen hun eigen bevolking of een gevaar vormen voor de regionale of wereldwijde vrede. Indicatoren zijn: misdaden tegen de menselijkheid, schenden van mensenrechten, ondermijnen van democratie, verspreiding van nucleaire vernietigingswapens
--	---

⁴ De screening op dierproeven is gebaseerd op betrokkenheid of géén betrokkenheid. Hierbij wordt niet naar omzetpercentages gekeken. Daarom koppelen wij dit criterium aan het beleid van een bedrijf op dierproeven. Menzis sluit bedrijven uit die gebruik maken van dierproeven en daarbij niet voldoen aan de gestelde criteria voor een sterk beleid.

⁵ Het beleid op dierenwelzijn is in ontwikkeling. Zie bijlage 4 voor het actuele geformuleerde beleid.

3.4.2 Engagement

Engagementbeleid

Via engagement met bedrijven in de beleggingsportefeuille beoogt Menzis het stimuleren van een verantwoorde, veilige en milieubewuste manier van ondernemen. Vanuit onze verantwoordelijkheid als institutionele belegger, spreken wij als aandeelhouder of financier bedrijven aan op onderwerpen die wij van belang vinden. Dit doen we op een actieve en gestructureerde manier om zo een bijdrage te leveren aan duurzame onderwerpen die spelen. Dit heet engagement met als doel:

1. het voorkomen of verminderen van daadwerkelijke en/of mogelijke negatieve effecten;
2. het in gang zetten van verbetering en daarmee bijdragen aan een positieve invloed voor een leefbare wereld, door het bespreken van zogenaamde 'best practices';
3. en het verbeteren van het duurzaam beleggingsresultaat op de lange termijn.

Een gespecialiseerde externe dienstverlener en vermogensbeheerder voeren de engagementactiviteiten voor de beleggingsportefeuille van Menzis uit. Deze partijen vertegenwoordigen gezamenlijk meerdere institutionele beleggers, waardoor meer invloed op bedrijven kan worden uitgeoefend, aangezien het vertegenwoordigde beleggingskapitaal groter is. Doordat meerdere partijen namens Menzis engagement voeren, stijgt het aantal bedrijven waarmee we de dialoog aangaan. Het stewardshipbeleid van de externe dienstverlener en vermogensbeheerder⁶ is onderdeel van het selectie- en monitoringsproces. Hierbij is de aansluiting met de uitgangspunten van het beleid van Menzis essentieel. Wij monitoren de consistentie van de engagementactiviteiten tussen de betrokken partijen onderling en met de uitgangspunten van Menzis.

Op basis van de periodieke ESG-riscoscreening van de beleggingsportefeuille bepalen we met welke bedrijven engagement plaatsvindt. Deze screening uitkomsten geven inzicht in onder andere de daadwerkelijke en/of mogelijke negatieve impact van een onderneming. Met de engagementactiviteiten stimuleren we bedrijven te rapporteren over hun ESG-risico's en hun negatieve impact te beperken. In de keuze of namens Menzis wel of geen engagement, en waarover wordt gevoerd met een bedrijf, nemen wij het verandervermogen van een bedrijf mee. Indien een bedrijf niet open staat voor engagement of onvoldoende actie onderneemt om de

---

⁶ Bron naar het beleid van de externe vermogensbeheerder: [docu-robeco-stewardship-policy.pdf](#)
Voor de conventies en verdragen die de externe vermogensbeheerder gebruikt, zie: [docu-relevant-codes-and-memberships.pdf](#)

(potentiële) negatieve impact te verminderen, herstellen of weg te nemen, kiezen wij op een bepaald moment voor uitsluiten.

De engagement aanpak bestaat uit drie verschillende engagementprogramma's met elk een eigen doelstelling. Voor elke engagement casus wordt vooraf een veranderdoel opgesteld en wordt de voortgang gemonitord om zo tot resultaat te komen.

Global Standards Engagement

Door het voeren van Global Standards Engagement gaan we de dialoog aan met bedrijven die op basis van de uitkomsten van onze screening een verhoogd risico lopen op het schenden van internationale standaarden, zoals de UN Global Compact Principles, de OESO-richtlijnen en de UNGP's. De conventies en verdragen in bijlage 1 zijn de basis voor de Global Standard engagementactiviteiten. Deze bedrijven hebben de zogenaamde 'Watchlist'-status. Het doel van deze vorm van engagement is het verminderen, herstellen of voorkomen van het risico op schendingen, door deze bedrijven.

Materiële Risico Engagement

Als onderdeel van het screeningproces krijgen bedrijven in de beleggingsportefeuille een ESG-risicoscore toegekend. Dit is een absolute score waarbij een bedrijf wordt beoordeeld aan de hand van blootstellingsrisico's en gerelateerde managementprestaties ten aanzien van financieel materiële ESG-risico's. Wanneer een bedrijf een ESG-risicoprofiel score van 30 of hoger heeft, geldt als risicoclassificatie voor het bedrijf 'hoog (high)' of 'ernstig (severe)'. Vanuit Materiële Risico Engagement wordt de dialoog aangegaan met bedrijven binnen de beleggingsportefeuille die een ESG-risicoscore hebben van 30 of hoger. Het doel van deze vorm van engagement is het terugdringen van het financieel materiële ESG-risico van bedrijven met een hoog of ernstig ESG-risicoscore naar tenminste een medium tot laag niveau waarbij de ESG-risicoscore lager is dan 30.

Thematische Engagement

Het doel van Thematische engagement is het creëren van impact op ondernemingsniveau en het bewerkstelligen van systematische impact door op belangrijke maatschappelijke thema's de dialoog aan te gaan met zowel bedrijven die voorop lopen als met bedrijven die achterblijven. Het doel is dat de best practices van bedrijven die voorop lopen worden gebruikt om bedrijven die achter lopen in de sector te stimuleren tot verbetering. Deze vorm van engagement is gelinkt aan de SDG's. De thema's waar engagement op wordt gevoerd, zoals biodiversiteit en mensenrechten, worden jaarlijks geëvalueerd en eventuele nieuwe thema's worden toegevoegd.

Engagementproces

Elk bedrijf waarmee engagement wordt gevoerd, volgt een vergelijkbaar proces:

Fase	Omschrijving
1.	Het doel is het creëren van bewustzijn over de gedetecteerde materiële ESG-risico's bij het bedrijf.
2.	Het veranderdoel wordt vastgesteld met passende acties die het bedrijf kan ondernemen.
3.	De voortgang wordt gemonitord en waar nodig bijgesteld. De vervolgacties worden besproken.
4.	De voortgang wordt geëvalueerd en eventuele opkomende problemen worden besproken.

Gedurende het engagement traject wordt per engagement casus vastgesteld wat nodig is ter bevordering van de voortgang; bijvoorbeeld het organiseren van meetings waarin één of meer onderwerpen diepgaand worden behandeld, het versturen van specifieke e-mails of een ander soort contact. De engagementperiode met een bedrijf varieert tussen de drie tot vijf jaar. Gedurende de eerste 24 maanden wordt regelmatig contact gezocht met het bedrijf over de voortgang. Mocht een bedrijf gedurende 24 maanden niet of nauwelijks reageren op engagementverzoeken dan komt dat bedrijf in de escalatie fase.

Escalatie fase en -strategie

Wanneer blijkt dat een bedrijf na twee jaar nauwelijks reageert en/of onvoldoende voortgang boekt op de engagementdoelstellingen die vooraf zijn gesteld, dan gaat het engagement met het bedrijf over naar een escalatie- en beoordelingsperiode. Indien nodig wordt ons stemrecht ingezet, met de bedoeling dat bedrijven actiever gaan deelnemen aan het engagementproces. Bij onvoldoende resultaat krijgt een bedrijf een 'disengagement' status. Als deze situatie zich voordoet, dan wordt aan de Beleggingsadviescommissie van Menzis hierover advies gevraagd, zodat de Raad van Bestuur kan besluiten of de positie in het bedrijf bijvoorbeeld wordt afgebouwd of dat het bedrijf wordt uitgesloten. Dit wordt in overleg met de externe dienstverlener / vermogensbeheerder voorbereid.

Gezamenlijke engagement initiatieven

Menzis en de partijen die namens ons engagement voeren nemen ook deel aan gezamenlijke engagementactiviteiten. Deze engagementinitiatieven staan vaak onder leiding van een grote institutionele belegger, waarbij andere grote, middelgrote en kleine verzekeraars en/of pensioenfondsen in Nederland aansluiten. Samenwerking met andere institutionele investeerders helpt het engagement succes te vergroten.

Als vanuit de UNPRI gezamenlijke engagementinitiatieven worden ingezet en als deze passen bij onze strategie en beleid doen wij daaraan mee.

Monitoring

Op kwartaalbasis monitoren wij de impact van de engagementactiviteiten via een online engagementplatform, waarin alle historie van onze engagementactiviteiten is terug te vinden. Wij monitoren de bedrijven waarmee engagement wordt gevoerd, in welke fase van het engagementproces deze zich bevinden, wat de doelstellingen zijn en wat de bereikte resultaten en voortgang is. Deze rapportages en resultaten worden elk kwartaal besproken met de Beleggingsadviescommissie. Een samenvatting van de rapportage publiceren wij op de website.

3.4.3 Stemmen

Stembeleid

Als aandeelhouder is Menzis voor een deel eigenaar van een onderneming en heeft Menzis stemrecht tijdens aandeelhoudersvergaderingen. Met dat eigenaarschap voelen we de verantwoordelijkheid voor engagement en voor het actief uitvoeren van het stemrecht in relatie tot de bedrijven in de beleggingsportefeuille. Hiermee stimuleren we ondernemingen wereldwijd om beter te presteren op het gebied van duurzaamheid. Wij geloven dat een goed stewardshipbeleid bijdraagt aan het lange termijnsucces van de portefeuillebedrijven.

Menzis is aangesloten als deelnemer bij Eumedion. Eumedion zet zich in voor goed ondernemingsbestuur en duurzaamheidsbeleid bij Nederlandse bedrijven. Het stembeleid is ingericht volgens de principes uit de Nederlandse Stewardship Code en sluit aan bij best practices van andere landen. Aansluitend op het beginsel “portefeuillebeheer door specialisten” besteedt Menzis het uitvoeren van het stembeleid⁷ uit. Uitbestedingspartijen worden geselecteerd en geëvalueerd op basis van de aansluiting met het stembeleid van Menzis.

Op hoofdlijnen richt de Nederlandse Stewardship Code zich op duurzame lange termijn waardecreatie, risicomanagement, effectieve governance, beloningen en commitment aan stakeholderrelaties. De code betreft best practices die toezien op de verhouding tussen de Raad van Bestuur, de Raad van Commissarissen en de aandeelhouders. De principes uit deze code zijn bedoeld om aan te geven wat goede corporate governance inhoudt. De code stelt gedragsnormen vast voor bestuurders, commissarissen en aandeelhouders.

---

⁷ Bron naar het beleid van de externe vermogensbeheerder: [docu-robeco-stewardship-policy.pdf](#)

Bij het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen van bedrijven buiten Nederland, wordt uitgegaan van lokale best practices voor governance. Voor het stembeleid zijn de volgende stewardship codes en principes relevant: de International Corporate Governance Network (ICGN) Stewardship Guidelines, de UK Stewardship Code, de ISG US Stewardship Principles, de Japanse Stewardship Code, de Taiwan Stewardship Principles for Institutional Investors, de Hong Kong Principles for Responsible Ownership, de Brazilian Stewardship Code, de Singapore Stewardship Principles en de Korean Stewardship Code.

Het stemrecht wordt ook ingezet richting bedrijven voor het aanpakken van sociale- en milieu gerelateerde risico's. Hierbij kan gedacht worden aan belangrijke onderwerpen, zoals klimaatverandering, ontbossing en mensenrechten.

De geselecteerde uitbestedingspartij van Menzis werkt samen met, en ontvangt stemadviezen van, een partij die gespecialiseerd is in stemmen. Voor specifieke ESG-onderwerpen worden de stemadviezen, indien nodig, in lijn met het stembeleid overschreven. Dit gebeurt bijvoorbeeld voor Nederlandse bedrijven, of voor ondernemingen waarmee engagement wordt gevoerd en waarbij het stemrecht gebruikt wordt als escalatiestrategie, of voor bedrijven die vanwege duurzaamheid (negatieve) media aandacht krijgen.

3.5. Monitoren

Wij monitoren de ESG-risico's en hebben beleid om deze risico's te mitigeren, denk aan het inzetten van engagement, het stemmen en uitsluiten van bedrijven. De monitoring van deze risico's en de impact van de mitigatiestrategie gebeurt doorlopend. De uitkomsten van de monitoring zijn input voor de jaarlijkse evaluatie van het beleid. Jaarlijks evalueren wij het Beleid Duurzaam Beleggen en passen wij het beleid aan als dat nodig is. Bij de evaluatie van het beleid nemen wij naast onze interne rapportages, ook externe rapportages, onderzoeken van externe bureaus, actuele marktontwikkelingen en input van onze stakeholders mee.

De fiduciair beheerder adviseert Menzis in de selectie van de externe vermogensbeheerders. Menzis maakt de uiteindelijke keuze voor de aanstelling van de externe vermogensbeheerder. Jaarlijks monitort en beoordeelt de fiduciair beheerder de externe vermogensbeheerders op hun ESG-prestaties.

Het monitoren van bedrijven in de beleggingsportefeuille gebeurt onder andere via onze actief aandeelhouderschap activiteiten en de rapportages die we daarover ontvangen. De rapportageverplichtingen met de vermogensbeheerders zijn vastgelegd in contracten. Op maand en kwartaalbasis ontvangt Menzis beleggings- en duurzaamheidsrapportages, die Menzis als input gebruikt voor het monitoren van de beleggingen en voor de jaarlijkse evaluatiegesprekken met de externe vermogensbeheerders. Het onderzoeken van mogelijkheden voor het verder verduurzamen van de beleggingsportefeuille is een van de onderwerpen van deze evaluatiegesprekken, zoals onderzoek naar het beleggen in sociale obligaties. Jaarlijks evalueren we het beleid en de uitvoering van het Beleid Duurzaam Beleggen ook met de externe dienstverlener en vermogensbeheerders. De input van de fiduciair beheerder nemen wij daarin mee.

Wij willen onze Ledenraad meer betrekken bij de evaluatie van het beleid door periodiek te bespreken wat de Ledenraad belangrijk vindt en dit nemen wij mee in de beoordeling en actualisering van het beleid.

3.6. Rapporteren

Menzis is transparant over haar acties, beslissingen, overwegingen en voortgang. Hier geven wij op onder andere de volgende manieren vorm aan:

- Menzis publiceert het Beleid Duurzaam Beleggen op de website net als het Beleid Duurzaamheid, waarin een paragraaf, in lijn met dit beleid, is opgenomen over duurzaam beleggen;
- Vanuit de UNPRI publiceren wij periodiek over ons Beleid Duurzaam Beleggen en de uitvoering hiervan. De link naar de meest actuele versie van het UNPRI transparantie rapport van Menzis is te vinden bij 'wettelijk kader' in dit beleidsdocument;
- Jaarlijks publiceren wij een jaarverslag met duurzaamheidsinformatie op onze website;
- Voor de uitvoering van onze duurzame beleggingsportefeuille publiceren wij verschillende rapportages op onze website, zoals:
  - **Beleggingenoverzicht.** Elk halfjaar publiceren we een lijst van alle beleggingen in bedrijven en overheden in de beleggingsportefeuille. Hierin maken we een splitsing naar land, sector en marktwaarde.
  - **Uitsluitingenlijst.** Ieder kwartaal publiceert Menzis een lijst met bedrijven waarin wij niet beleggen. In dit beleidsstuk zijn de criteria voor de uitsluitingen uitgewerkt. De Global Standard- en Thema en product screening vormen de basis voor de uitsluitingenlijst.
  - **Engagement rapport.** Elk kwartaal publiceren we het aantal bedrijven waarmee engagement wordt gevoerd, de onderwerpen waarover engagement wordt gevoerd, en op hoofdlijnen de voortgang en resultaten.
  - **Stemverslag.** Vanaf medio 2023 publiceert Menzis ieder kwartaal de stemresultaten per bedrijf, per agenda item. Vanaf 2024 worden tegenstemmen of onthoudingen van stemmen toegelicht in de stemrapportage. In 2023 verwijzen wij voor de redenering achter een tegenstem of onthouding naar de toelichting op de website van de externe vermogensbeheerder.
  - **ESG-risicoanalyse.** Ieder kwartaal publiceren wij een ESG risicomonitor op de website, waarin de ESG-risico's van de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille wordt vergeleken met een passende benchmark.

3.7. Zorgen voor herstelmaatregelen of werk hieraan mee

Met het uitvoeren van het Beleid duurzaam beleggen draagt Menzis bij aan het zoveel mogelijk voorkomen, dan wel beperken en zo nodig herstellen van eventuele daadwerkelijke of potentiële negatieve impact op mens, milieu, en maatschappij. En, zet Menzis in op het bijdragen aan positieve impact.

Daarom willen we de bedrijven waarin we beleggen zoveel mogelijk stimuleren tot het zorgen voor en/of meewerken aan herstel- en verhaalmaatregelen. Dit doen we middels onze engagementactiviteiten. We vragen onze engagementproviders herstel en verhaalmaatregelen een essentieel onderdeel te maken van de engagementdialoog. Bedrijven die negatieve impact veroorzaken dienen herstelmaatregelen te treffen in de vorm van verontschuldigheden, restituties, rehabilitaties of financiële/niet-financiële schadevergoedingen. De benadeelden staan hierbij centraal.

3.8. ESG-integratie

De uitvoering van het vermogensbeheer besteedt Menzis uit aan externe vermogensbeheerders, via mandaten of gespecialiseerde beleggingsfondsen. Dit past bij ons beleggingsprincipe 'portefeuillebeheer door specialisten'. Zo hebben wij een fiduciair beheerder die ons helpt met de selectie, monitoring en evaluatie van externe vermogensbeheerders. Bij de beoordeling van de kwaliteit van de vermogensbeheerders is duurzaamheid een van de criteria. Daarnaast helpt de fiduciair beheerder ons met het risicobeheer en de inrichting van de portefeuille naar beleggingssoorten, en houdt de fiduciair beheerder ons op de hoogte van marktomstandigheden. Menzis heeft de ambitie om in de allocatie van haar beleggingen te sturen op positieve impact. Dit vergt een integrale aanpak tussen duurzaam beleggen en de karakteristieken van de beleggingsportefeuille, zoals regio- en sectorverdeling, SDG impact en de keuze van een duurzame benchmark.

Wij vinden dat duurzaamheidsrisico's onlosmakelijk verbonden zijn met het behalen van financieel rendement. Het beperken van duurzaamheidsrisico's doen we bijvoorbeeld door middel van ons actief aandeelhouderschap. Wij denken dat duurzaam portefeuillebeheer loont op de lange termijn.

Beleggingsproces

Ons beleggingsproces, waarbij duurzame factoren een belangrijke rol spelen, kent twee onderdelen:

- de selectie en monitoring van externe vermogensbeheerders;
- het beleggingsproces bij de geselecteerde externe vermogensbeheerders.

Selectie van vermogensbeheerders

Zodra wij een nieuwe externe vermogensbeheerder willen aanstellen, vragen we onze fiduciair beheerder op basis van onze wensen en eisen op zoek te gaan. Eén van de wensen is dat onze fiduciair beheerder niet alleen aandacht besteedt aan de beleggingskwaliteiten van de externe vermogensbeheerder, maar ook aan duurzaamheid. Op beide thema's 'scoren' we de externe vermogensbeheerders om zo een goede afweging te kunnen maken tussen duurzaamheid en beleggingskwaliteiten. Bij de uiteindelijke aanstelling van een externe vermogensbeheerder vindt deze afweging altijd plaats tegen ons beleggingsprincipe 'duurzaamheid is de norm'.

In de beleggingsprocessen bij geselecteerde externe vermogensbeheerders is het belangrijk dat duurzame factoren meebepalen welke aandelen en obligaties namens Menzis worden gekocht. In het dagelijks proces van portefeuillebeheer moeten de externe vermogensbeheerders duurzame factoren, op basis van het beleid van Menzis, meewegen in de aan- en verkoopbeslissingen. Wij verwachten van een externe vermogensbeheerder dat deze UNPRI onderschrijft en streven naar het voldoen aan SFDR artikel 8 of 9.

Aandelen wereldwijd

Menzis heeft de beleggingen in beursgenoteerde aandelen verder verduurzaamd, mede ingegeven door het IMVO convenant en door de urgentie rondom het tegengaan van klimaatverandering. De nadruk bij het verduurzamen van deze beleggingen ligt op een combinatie van klimaatdoelstellingen en best-in-class, aangevuld met het uitsluitingenbeleid van Menzis en het streven aan te sluiten bij de SDG's: SDG 3 - goede gezondheid en welzijn, SDG 1 - geen armoede en SDG 13 - klimaatactie, waarbij behoud van flexibiliteit belangrijk is. We beleggen niet in bedrijven met negatieve impact en zoeken, waar mogelijk, naar positieve impact op deze focus SDG's. Op gebied van gezondheid en welzijn zijn dit bijvoorbeeld bedrijven die actief zijn in de fastfood-, alcohol-, cannabis- of gokindustrie.

Het uitsluitingenbeleid van Menzis kent een significante overlap met de uitsluitingen op basis van klimaatdoelstellingen die in lijn zijn met een Paris Aligned Benchmark (hierna: PAB).

Voor onze beleggingen in wereldwijde beursgenoteerde bedrijven is de klimaatdoelstelling in lijn met een PAB. Het doel van het klimaatakkoord van Parijs is dat de opwarming van de aarde onder de 1,5 tot 2 graden blijft en de uitstoot van broeikasgassen wordt teruggebracht. De klimaatdoelstelling voor de aandelenportefeuille is het verminderen van 50% initiële carbon reductie per geïnvesteerde miljoen USD in vergelijking met de benchmark (scope 1, de directe uitstoot van CO₂ en scope 2; de indirecte uitstoot van CO₂). Daarnaast is het doel een jaarlijkse reductie van 7% tot 10%, zodat de CO₂-footprint van de aandelenportefeuille lager is dan de footprint van de MSCI All World Country Index (ACWI). Hiermee beperken wij beleggingen in, voor het klimaat, risicovolle ondernemingen en investeren wij extra in bedrijven die duurzame oplossingen voor de energietransitie ontwikkelen.

Wij willen meer beleggen in bedrijven die bijdragen aan het milieu, de maatschappij en goed bestuur (ESG), we noemen dat een Best-in-class benadering. Daarom alloceren wij meer kapitaal aan bedrijven met een positieve ESG-score. Hierbij streven wij naar een 20% hogere ESG-score van de aandelenportefeuille ten opzichte van de MSCI AWCI. Met dit mandaat verwachten wij een hoger maatschappelijk rendement en gezond financieel rendement op de lange termijn.

Bedrijfsobligaties

Binnen onze bedrijfsobligatieportefeuille beleggen we wereldwijd in bedrijfsobligaties met een bovengemiddelde duurzaamheidsscore. Ter ondersteuning van de energietransitie en CO₂-vermindering investeert Menzis minimaal 10% van de portefeuille in groene obligaties. Deze groene obligaties zijn vastrentende instrumenten waarvoor de opbrengsten specifiek bestemd zijn voor projecten met vooraf duidelijk gedefinieerde milieuvoordelen. Voorbeelden van in aanmerking komende projecten zijn: hernieuwbare energie, energie-efficiëntie, duurzaam afval beheer, duurzaam landgebruik, biodiversiteit, natuurbehoud, schoon transport en schoon water.

Europese Staatsobligaties

Het doel van onze Europese staatsobligatieportefeuille is het behalen van een duurzaam rendement op de lange termijn. Dit doen we door landen met een hoge duurzaamheidsscore te overwegen in de portefeuille. Net als bij bedrijfsobligaties, wordt een deel van het vermogen geïnvesteerd in groene obligaties. Binnen dit mandaat is de minimale allocatie naar groene obligaties 5% van de portefeuille. Binnen het mandaat streven we naar een groene obligatie

allocatie van 15%. Hiermee willen we specifiek bijdragen aan het financieren en mitigeren van klimaatveranderingen en het verlagen van CO2-uitstoot.

Nederlandse Hypotheken

Ook beleggen wij in Nederlandse woninghypotheken. Met de beleggingen in Nederlandse woninghypotheken dragen we bij aan de verduurzaming van de Nederlandse huizenmarkt. Zo worden extra financiële mogelijkheden geboden aan consumenten die hun woning willen verduurzamen.

Geldmarkt

Met onze geldmarktbeleggingen beleggen wij in soevereine Eurolanden waarbij wij, net als bij Europese staatsobligaties, landen met een hogere duurzaamheidsscore in de portefeuille overwegen.

Zorgbeleggingen

Onze zorgbeleggingen bestaan voornamelijk uit niet beursgenoteerde bedrijven die gericht zijn op innovatie in de zorg. Veel innovatie, ook in de zorg, vindt plaats in de wetenschap en bij kleine, jonge ondernemingen. Het beoordelen of een idee, innovatie of bedrijfsplan wel of niet veelbelovend is, is een continue zoektocht. Dat kost tijd en vergt veel menskracht. Om dit uit te voeren committeert Menzis een deel van het vermogen aan participatiemaatschappijen die zich richten op jonge zorgondernemingen, die het verschil kunnen maken voor de zorg in Nederland. Hierbij horen ook buitenlandse initiatieven met positieve impact op de Nederlandse zorgmarkt.

Bijlagen

Bijlage 1. Conventies en verdragen

UN conventies en verdragen

- *Arms Trade Treaty, 2013*
- *Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal, 1989*
- *Convention on Biological Diversity, 1992 (and relative protocols)*
- *Declaration of the United Nations Conference on the Human Environment, 1972*
- *FAO International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture, 2001*
- *IMO Convention on the Prevention of Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matter, 1972 (and relative protocol)*
- *IMO International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973 (and relative protocols)*
- *IMO International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Cooperation, 1990*
- *Minamata Convention on Mercury, 2013*
- *Non-legally Binding Authoritative Statement of Principles for a Global Consensus on the Management, Conservation and Sustainable Development of all Types of Forests, 1992*
- *Principles for Responsible Banking*
- *Principles for Responsible Investment*
- *Rio Declaration on Environment and Development, 1992*
- *Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedures for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade, 1998*
- *Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants, 2001*
- *UN Convention against Corruption, 2003*
- *UN Convention against the Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, 1988*
- *UN Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, 1994*
- *UN Convention against Transnational Organized Crime, 2000 (and relative protocols)*
- *UN Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons Which May Be Deemed to Be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects, 1980 (and relative protocols)*
- *UN Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, 1979*
- *UN Convention on the Law of the Sea, 1982*

- *UN Convention on the Prohibition of the Development, Production, Stockpiling and Use of Chemical Weapons and on their Destruction, 1992*
- *UN Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-Personnel Mines and on their Destruction, 1997*
- *UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities, 2006*
- *UN Convention on the Rights of the Child, 1989 (and relative optional protocols)*
- *UN Convention relating to the Status of Refugees, 1951 (and relative protocol)*
- *UN Convention to Combat Desertification, 1994*
- *UN Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, 2007*
- *UN Declaration on the Rights of Persons Belonging to National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities, 1992*
- *UN Framework Convention on Climate Change, 1992 (and subsequent Kyoto Protocol and Paris Agreement)*
- *UN Guidelines for Consumer Protection, 2016*
- *UN Guiding Principles on Internal Displacement, 1998*
- *UN International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance, 2006*
- *UN International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism, 1999*
- *UN International Convention on the Elimination of all Forms of Racial Discrimination, 1965*
- *UN International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families, 1990*
- *UN International Covenant on Civil and Political Rights, 1966*
- *UN International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, 1966*
- *UN Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, 1968*
- *UN Universal Declaration on Human Rights, 1948*
- *UNECE Aarhus Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters, 1998*
- *UNECE Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context, 1991*
- *UNECE Convention on Long-range Transboundary Air Pollution, 1979*
- *UNECE Convention on the Protection and Use of Transboundary Watercourses and International Lakes, 1992*
- *UNECE Convention on the Transboundary Effects of Industrial Accidents, 1992*
- *UNEP Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals, 1979*
- *UNESCO Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, 1972*

- *WHO Ethical Criteria for Medicinal drug Promotion, 1988*
- *WHO Framework Convention on Tobacco Control, 2003*
- *WHO Good Manufacturing Practices for Pharmaceutical Products: Main Principles*

ILO conventies en verdragen

- *ILO Convention concerning Conditions of Employment of Plantation Workers, 1958 (No. 110)*
- *ILO Convention concerning Discrimination in Respect of Employment and Occupation, 1958 (No. 111)*
- *ILO Convention concerning Equal Remuneration for Men and Women Workers for Work of Equal Value, 1951 (No. 100)*
- *ILO Convention concerning Forced or Compulsory Labour, 1930 (No. 29)*
- *ILO Convention concerning Freedom of Association and Protection of the Right to Organise, 1948 (No. 87)*
- *ILO Convention concerning Indigenous and Tribal Peoples in Independent Countries, 1989 (No. 169)*
- *ILO Convention concerning Migration for Employment, 1949 (No. 97)*
- *ILO Convention concerning Minimum Age for Admission to Employment, 1973 (No. 138)*
- *ILO Convention concerning Minimum Wage Fixing, with Special Reference to Developing Countries, 1970 (No. 131)*
- *ILO Convention concerning Occupational Safety and Health and the Working Environment, 1981 (No. 155)*
- *ILO Convention concerning Safety and Health in Construction, 1988 (No. 167)*
- *ILO Convention concerning Safety and Health in Mines, 1995 (No. 176)*
- *ILO Convention concerning the Abolition of Forced Labour, 1957 (No. 105)*
- *ILO Convention concerning the Application of the Principles of the Right to Organise and to Bargain Collectively, 1949 (No. 98)*
- *ILO Convention concerning the Prevention of Major Industrial Accidents, 1993 (No. 174)*
- *ILO Convention concerning the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour, 1999 (No. 182)*
- *ILO Convention concerning the Promotion of Collective Bargaining, 1981 (No. 154)*
- *ILO Convention concerning the Protection of Wages, 1949 (No. 95)*
- *ILO Convention concerning the Reduction of Hours of Work to Forty a Week, 1935 (No. 47)*
- *ILO Convention Limiting the Hours of Work in Industrial Undertakings to Eight in the Day and Forty-eight in the Week, 1919 (No. 1)*
- *ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work, 1998*

- *ILO General Principles and Operational Guidelines for Fair Recruitment, 2016*
- *ILO Guidelines on Occupational Safety and Health Management Systems, 2001*
- *ILO Tripartite Declaration of Principles Concerning Multinational Enterprises and Social Policy*

Overige conventies en verdragen

- *Convention for the Protection of the Marine Environment of the North-East Atlantic, 1992*
- *Convention on Cluster Munitions, 2008*
- *Convention on the Prohibition of Development, Production, Stockpiling of Bacteriological (Biological) and Toxin Weapons and on the Destruction, 1972*
- *Equator Principles*
- *EU Sanctions*
- *Geneva Conventions, 1949 (and relative protocols)*
- *Hague Conventions with Respect to the Laws and Customs of War on Land and its annex: Regulations concerning the Laws and Customs of War on Land, 1899 and 1907*
- *IAEA Convention on Nuclear Safety, 1994*
- *IAEA Joint Convention on the Safety of Spent Fuel Management and on the Safety of Radioactive Waste Management, 1997*
- *IAEA Safety Standards*
- *ICGN Global Corporate Governance Principles*
- *ICMM Mining Principles*
- *IMF Fiscal Transparency Code*
- *International Convention for the Regulation of Whaling, 1946*
- *International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation, the FATF Recommendations*
- *IUCN Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, 1973*
- *OECD Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions, 1997*
- *PACI Principles for Countering Bribery, 2013*
- *Ramsar Convention on Wetlands of International Importance especially as Waterfowl Habitat, 1971*
- *UN Sanctions*
- *Vienna Convention for the Protection of the Ozone Layer, 1985 (and subsequent Montreal Protocol)*

Bijlage 2. Definities

- *Arctische olie- en gasexploratie extractie*; inkomsten die bedrijven halen uit olie- en gasexploratie in offshore Arctische gebieden (gebieden binnen de poolcirkel).
- *Biodiversiteit*; de verscheidenheid aan levensvormen – planten, dieren, micro-organismen – die onderdeel zijn van alle ecosystemen. Dit omvat ook de genetische variatie binnen soorten, tussen soorten en de verscheidenheid van ecosystemen waarin de organismen leven.
- *Controversiële wapens*; wapens met willekeurige en disproportionele impact, zoals landmijnen, clusterwapens, biologische wapens, chemische wapens, nucleaire wapens, wapens met verarmd uranium of witte fosfor.
- *Engagement*; de dialoog aangaan met portefeuillebedrijven om zowel positieve impact te maken als negatieve impact te beperken in de bedrijfsvoering.
- *ESG*; de afkorting staat voor Environmental, Social en Governance (milieu, sociale omstandigheden en goed ondernemingsbestuur). Dit zijn drie centrale factoren die een rol spelen in de duurzaamheid van een belegging.
- *ESG-integratie*; het integreren van ESG informatie in de besluitvorming om te beleggen, de monitoring en evaluatie van een belegging en in het actief aandeelhouderschap.
- *Fastfood branche*; bedrijven die gebruik maken van in massa geproduceerde kant-en-klare ingrediënten; verpakt en klaar om mee te nemen; rijk aan verzadigd vet, suiker, zout en calorieën.
- *Green bonds/ Groene obligaties*; obligaties die worden uitgegeven door (semi) overheden en bedrijven ter financiering van duurzame projecten – oftewel het geld wordt enkel gebruikt voor het realiseren van klimaat- of milieudoelstellingen.
- *NGO*; een non-gouvernementele organisatie die onafhankelijk is van de overheid en zich richt op een verondersteld maatschappelijk belang. Organisaties die bijvoorbeeld werken aan het bevorderen van milieubescherming, gezondheid of sociale doelen.
- *Olie en/of gas gebaseerde stroomopwekking*; hierbij wordt er stroom opgewekt door het verbranden van olie of aardgas, of derivaten als diesel, zware olie enz.
- *Palmolie*; een eetbare plantaardige olie die wordt gewonnen uit de pulp van de vrucht van de oliepalmen. Palmolieplantages kunnen ontbossingsproblematiek met zich meebrengen.
- *Participatiemaatschappij*; participatiemaatschappijen zetten investeringsfondsen op waar een groep investeerders aan meedoen. Iedere investeerder geeft van tevoren aan hoeveel geld beschikbaar is om te investeren. Ook wordt van tevoren een richting bepaald in hoeveel bedrijven in totaal wordt geïnvesteerd. De fondsen hebben veelal een looptijd van tien jaar met

een optie tot verlenging van de looptijd. Investerings zijn veelal in niet-beursgenoteerde bedrijven die groeikapitaal nodig hebben of kapitaal nodig hebben voor innovatie.

- *Pesticide*; een stof of mengsel van stoffen die worden gebruikt om bepaalde plagen te voorkomen, af te weren of te vernietigen, zoals insecten, plantpathogenen, onkruid of in bepaalde gevallen vogels of zoogdieren.
- *Predatory Lending*; elke vorm van geld uitlenen waarbij een lener wordt misbruikt door een geldschieter door bijvoorbeeld oneerlijke leenvoorwaarden.
- *Schalie-energie*; energie gewonnen uit schaliegas. Dit is een soort onconventioneel aardgas, gevangen in schalie (sedimentgesteenten), waardoor de productie complexer en duurder is vanwege de behoefte aan geavanceerde technologieën.
- *SDG*; de Sustainable Development Goals zijn 17 wereldoelen voor duurzame ontwikkeling. De 193 lidstaten van de Verenigde Naties (VN) hebben deze ontwikkelingsdoelen voor 2015 – 2030 vastgesteld.
- *Tabak en tabak-gerelateerde producten*; sigaretten, sigaren, tabak voor pijpen, snuiftabak, elektronische sigaretten, vloeipapier, filters en rookloze tabaksproducten.
- *Teerzanden*; ook wel oliezanden of bitumineuze zanden genoemd. Wat uit teerzanden wordt gewonnen is bitumen of teer, een zeer stroperige en dikke vorm van olie die niet vloeibaar is tenzij deze wordt verwarmd of verdund.
- *Uitsluitingen*; bedrijven of landen waarin Menzis wegens internationale wet- en regelgeving of normatieve overwegingen niet in wenst te beleggen.

Bijlage 3. Themakaders

Gezondheid

Onze missie is "ieder mens leefkrachtiger nu en in de toekomst". Menzis wil een partner in de gezondheid van mensen zijn, zodat iedereen zo leefkrachtig mogelijk in het leven kan staan. Voor onze beleggingen richten we ons daarom ook op SDG-3 "Goede gezondheid en welzijn". Wij hebben twee overkoepelende ambities op gezondheid.

Gezondheid voor iedereen binnen bereik houden

Ieder mens heeft recht op gezondheidszorg. Wij vinden dat hierin geen verschillen moeten zijn tussen mensen. Denk aan de betaalbaarheid en toegankelijkheid van zorg en medicijnen. Ongelijkheid hierin vormt een potentieel risico voor de gezondheidszorg in Nederland en voor het betaalbaar houden van de zorg. Menzis voelt zich verantwoordelijk voor het inzetten op het zoveel mogelijk beperken van beleggingen in bedrijven die schadelijk zijn voor de gezondheid. In de Global Standard Screening wordt gescreend op schending van de conventies en verdragen, zoals de UNGP's en de ILO standaarden over arbeidsomstandigheden en gezondheid op de werkvloer. Voor alle relevante conventies en verdragen zie bijlage 1.

Gezonde leefstijl en omgeving stimuleren

Gezondheid is onlosmakelijk verbonden met leefstijl en voeding. Wij zien producten als tabak en fastfood als dusdanig schadelijk voor de gezondheid dat wij hier niet in wensen te beleggen⁸. In de Global Standard screening worden schendingen van internationale standaarden nagegaan, zoals van de OESO-richtlijnen over de gezondheid van werknemers, klanten en omwonenden, de ILO standaarden en de internationale afspraken over giftige en gevaarlijke stoffen en chemisch afval, zoals het Montreal-protocol en de conventies van Bazel, Rotterdam en Stockholm.

Met de engagementactiviteiten op het thema gezondheid zetten we onder andere in op een goed beleid met betrekking tot werkomstandigheden, hierbij kan gedacht worden aan een gezonde en veilige werkomgeving, passende werkuren en opleidingen. Daarnaast nemen we controverses (negatieve gebeurtenissen) mee in de engagementactiviteiten en sporen we bedrijven aan om

⁸ Bron: World Health Organization: WHO. (2019, June 24). Tobacco. https://www.who.int/health-topics/tobacco#tab=tab_1

deze te herstellen. Door ons nagenoeg zero-tolerance beleid op tabak, voeren wij geen engagement op dit onderwerp.

(van toepassing op bedrijfsobligaties en aandelenportefeuille)

UITSLUITINGEN

- Betrokken zijn bij de productie van tabak of tabak-gerelateerde producten (zero-tolerance)
- Een deelneming hebben van 10% of meer in een bedrijf dat betrokken is bij de productie van tabak of tabak-gerelateerde producten
- Voor meer dan 10% omzet genereren uit de verkoop van tabak en/of tabak-gerelateerde producten

- Actief negatief bijdragen aan gezondheid vanuit de fastfood branche

- Nederlandse patiënten een (nieuw)medicijn of (medisch) hulpmiddel onthouden – met een positieve impact in vergelijking met op dat moment beschikbare vergelijkbare medicijnen of hulpmiddelen in termen van levensverwachting of kwaliteit van leven – , omdat het bedrijf een te hoge prijs vraagt en de prijsonderhandeling tussen de Nederlandse overheid en de leverancier is mislukt

Klimaat

De wereld staat voor een grote uitdaging op het gebied van klimaatverandering. Als zorgverzekeraar nemen we een belangrijke maatschappelijke positie in het zorglandschap in. De keuzes die wij maken, hebben invloed op het klimaat en ook op onze samenleving. Door binnen onze beleggingsportefeuille keuzes te maken ten gunste van het klimaat, dragen wij bij aan het voorkomen, beperken en herstellen van negatieve impact op de ESG-onderwerpen milieu (E) en maatschappij (S). Dit sluit aan bij SDG-13 'klimaatactie'. SDG-13 is nauw verwant met SDG-3 'goede gezondheid en welzijn'. Klimaatverandering brengt gezondheidsrisico's met zich mee. Gezondheidsrisico's kunnen ontstaan door veranderingen in luchtkwaliteit, veilig drinkwater, adequaat voedsel en een goede biodiversiteit. De World Health Organization⁹ voorspelt tussen 2030 en 2050 ongeveer 250.000 extra doden per jaar, onder meer als gevolg van ondervoeding, malaria, diarree en hittestress. De directe schade voor de gezondheid, wordt geraamd op 2 tot 4 miljard dollar per jaar tegen 2030. Dit is exclusief de kosten in gezondheidsbepalende sectoren, zoals landbouw en water en sanitaire voorzieningen. Gebieden met een zwakke gezondheidsinfrastructuur, meestal in ontwikkelingslanden, zijn naar verwachting het minst in staat zich zonder hulp te redden en zich voor te bereiden en te reageren. Een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen door betere keuzes inzake vervoer, voedsel en energiegebruik kan leiden tot een betere gezondheid, met name door minder luchtverontreiniging. Via onze beleggingen proberen we de gezondheidsrisico's die klimaatverandering met zich meebrengt, te beperken.

Koolstofdioxide (CO₂) is van nature aanwezig in de atmosfeer, maar door een toenemende concentratie zorgt dit voor opwarming van de aarde. De opwarming van de aarde heeft een negatief effect voor mens en dier over de hele wereld. Wij zien nog onvoldoende verandering binnen de meest vervuilende industrieën en bedrijven. Voor de bedrijven in onze bedrijfsobligaties en aandelenportefeuille hanteren we omzetcriteria voor verschillende (product)categorieën, zoals weergegeven in de tabel hieronder. We sluiten bedrijven uit die boven de door ons gestelde

⁹ Bron: World Health Organization: WHO. (2021, October 30). Climate change and health. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/climate-change-and-health>.

omzetnorm zitten, en voeren engagement met de bedrijven die dicht tegen deze grens aan zitten. Onze uitsluitingen hebben wij in lijn gebracht met het Klimaatakkoord van Parijs.

(van toepassing op bedrijfsobligaties en aandelenportefeuille)

UITSLUITINGEN

	<ul style="list-style-type: none"> Meer dan 1% van hun omzet genereren uit thermische kolen Meer dan 50% van hun omzet genereren uit het opwekken van energie uit thermische kolen
	<ul style="list-style-type: none"> Meer dan 5% van hun omzet genereren uit teerzanden
	<ul style="list-style-type: none"> Meer dan 5% van hun omzet genereren uit schalie-energie
	<ul style="list-style-type: none"> Meer dan 5% van hun omzet genereren uit arctische olie
	<ul style="list-style-type: none"> Meer dan 5% van hun omzet genereren uit gasexploratie extractie Meer dan 10% van hun omzet genereren uit gas of olie productie Meer dan 50% van hun omzet genereren uit het opwekken van energie uit gas of olie

Met onze engagementactiviteiten sporen we bedrijven aan hun CO₂-uitstoot te rapporteren en zetten we expliciet in op het verminderen van CO₂-uitstoot. Dit doen we bijvoorbeeld met bedrijven in de bosbouw sector of die hierbij betrokken zijn. We gaan de dialoog aan over concrete lange termijn CO₂-reductie doelstellingen, het verminderen van operationele, transitie en fysieke klimaatrisico's en over samenwerkingsinitiatieven. Daarnaast stimuleren wij bedrijven waarmee we engagement voeren zichzelf te committeren tot net-zero. Hierbij is het streven minimaal 50% absolute reductie van de CO₂-uitstoot in 2023, en 100% in 2050.

Menzis heeft voor de (aandelen)beleggingsportefeuille twee indicatoren geformuleerd die in lijn zijn met de klimaatdoelstellingen van Parijs en bijdragen aan SDG-13:

- De klimaatdoelstelling voor de aandelenportefeuille is het verminderen van 50% initiële carbon reductie per geïnvesteerde miljoen USD in vergelijking met de benchmark (scope 1, de directe uitstoot van CO₂ en scope 2; de indirecte uitstoot van CO₂);
- met een jaarlijkse reductie van 7% tot 10%, zodat de CO₂-footprint van de aandelenportefeuille lager is dan de footprint van de MSCI All World Country Index.

Met de groene bedrijfs- en staatsobligaties investeert Menzis in milieuvriendelijke projecten die bijdragen aan de energietransitie. Zo wordt het geld bijvoorbeeld ingezet voor hernieuwbare energie, groene gebouwen, schone transport en efficiënt afval- en waterbeheer.

Biodiversiteit

Biodiversiteit is essentieel voor het functioneren van ecosystemen en de vele diensten die deze ecosystemen leveren aan de mens, zoals voedsel- en zuurstofproductie en klimaatregulatie. Het verlies aan biodiversiteit heeft gevolgen voor hoe we leven en eten, en is nauw verwant aan SDG-3 'Goede gezondheid en welzijn'. Zo kan verlies van biodiversiteit een risico zijn voor de toegankelijkheid en betaalbaarheid van geneesmiddelen. Denk aan geneesmiddelen die afkomstig zijn van planten, maar ook het groen en de natuur die ons helpen bij een betere fysieke en mentale gezondheid. Een goed functionerend ecosysteem draagt daarnaast bij aan een schonere lucht en waterbronnen¹⁰. Daarmee vormt het een potentieel risico voor ons en onze verzekerden. Wij vinden het belangrijk dit tegen te gaan en bij te dragen aan een duurzame, leefbare wereld.

Het verlies aan biodiversiteit heeft meerdere oorzaken: klimaatverandering, directe exploitatie, vervuiling en verandering van landgebruik. Zo worden gebieden ontbost voor landbouw; bijvoorbeeld voor de productie van palmolie, waardoor habitatverlies optreedt. Een ander voorbeeld waardoor biodiversiteit wordt aangetast is vervuiling door het gebruik van pesticiden. Dit heeft een negatief effect op de gezondheid van zowel mens als dier. Pesticiden zijn schadelijk voor planten en dieren, en vervuilen de grond, het water en de lucht. Daarom heeft Menzis de beleggingen in palmolie en pesticiden verkocht. Ook bouwen we onze beleggingen af in bedrijven die omzet genereren uit de winning van grondstoffen zoals olie. Het afgraven van grond tast de biodiversiteit aan. De uitsluitingen op winning van grondstoffen zijn opgenomen in het themakader 'klimaat'.

(van toepassing op bedrijfsobligaties en aandelenportefeuille)

BIODIVERSITEIT

- Meer dan 5% van hun omzet halen uit palmolie productie

- Meer dan 5% van hun omzet halen uit pesticiden productie

¹⁰ Bron: World Health Organization: WHO. (2015, June 3). Biodiversity and Health. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/biodiversity-and-health>

In de Global Standard screening en engagement worden de relevante conventies en verdragen meegenomen, zoals vermeld in bijlage 1. Zo zijn er meerdere verdragen die voorschrijven dat bedrijven zoveel mogelijk negatieve impact op beschermde en kwetsbare gebieden moeten voorkomen, zoals het UNESCO-werelderfgoed en de gebieden uit het Ramsar Convention on Wetlands. Ook wordt de UN Convention on Biological Diversity meegenomen. Deze conventie schrijft bedrijven voor zich bij de productie van, of handel in genetisch gemodificeerde organismen te houden aan de eisen van de conventie, en de introductie van invasieve soorten te voorkomen.

Met onze engagementactiviteiten op het thema biodiversiteit zetten we in op de samenhang tussen het verlies aan biodiversiteit en klimaatverandering. We vragen bedrijven de impact te meten, doelen te stellen en hierover te rapporteren middels een geaccepteerde standaard. We vragen bedrijven de impact te meten, doelen te stellen en hierover te rapporteren middels een geaccepteerde standaard. We verwachten dat biodiversiteit op de agenda staat van bestuurders en hier actief op sturen. Wanneer verlies aan biodiversiteit een significant materieel risico is voor een bedrijf, komt dit aan de orde in de materiële risico engagement oplossing.

Wapens

Als zorgverzekeraar voelen wij ons verantwoordelijk, ook als het gaat over het bijdragen aan een veilige wereld via onze beleggingen. Wapens die worden ingezet in oorlogen of gewapende conflicten bedreigen de veiligheid van de bevolking. Draagbare vuurwapens worden ook gebruikt in conflicten tussen burgers onderling en zorgen voor onnodig leed. Een risico van controversiële wapens, zoals landmijnen of clusterbommen is dat er onvoldoende onderscheid kan worden gemaakt tussen burgers en militairen. Een burger mag niet een slachtoffer worden van een oorlogconflict.

Onderzoek wijst uit dat de wapenindustrie is besmet met corruptie¹¹. Studies hebben onderzocht dat ondanks dat de wapenhandel een klein deel is van de totale wereldhandel, de wapenhandel goed is voor 40% van de totale wereldwijde corruptie.

Om bovenstaande redenen zien wij de wapenindustrie als een significant risico met betrekking tot schending van mensenrechten. Daarnaast zien wij wapens als risicovol voor de gezondheid en het welzijn van de mens, SDG-3, en speelt het een rol bij armoede, SDG-1, bijvoorbeeld wanneer landen/staten grote investeringen doen in wapens waardoor er minder geld beschikbaar is voor sociale doeleinden.

In de Global Standard screening en engagement worden de relevante conventies en verdragen meegenomen, zie hiervoor bijlage 1. Bijvoorbeeld de conventies “prohibition of the development, production, stockpiling and use of chemical weapons and on their destruction” en “prohibition of the use, stockpiling, production and transfer of anti-personnel mines and on their destruction” vanuit de United Nations.

Door ons nagenoeg zero-tolerance uitsluitingenbeleid op wapens, voeren wij geen engagement op dit thema.

¹¹ Bron onderzoek: Feinstein, A., Holden, P., & Pace, B. (2016). 1. Corruption and the arms trade: sins of commission. In SIPRI, SIPRI Yearbook 2011: Armaments, Disarmament and International Security. Oxford: Oxford University Press. Retrieved 6 Apr. 2023, from <https://www.sipriyearbook.org/view/9780199695522/sipri-9780199695522-chapter-2.xml>

(van toepassing op bedrijfsobligaties en aandelenportefeuille)

UITSLUITINGEN

- Betrokken zijn bij producten of diensten die exclusief bedoeld zijn voor controversiële wapens, of verarmd uranium of witte fosfor produceren, of voor meer dan 10% deelnemen in een dergelijk bedrijf

- Meer dan 5% van hun omzet genereren uit de productie van militaire wapens

- Betrokken zijn bij de productie of de verkoop van niet-militaire vuurwapens en munitie

Bijlage 4. Dierenwelzijn (in ontwikkeling)

De productie van bont en exotisch leer en het gebruik maken van dierproeven gaat veelal gepaard met ernstig dierenleed. Wij voelen ons verantwoordelijk om ons in te zetten voor maatschappelijke kwesties, zo ook voor dierenwelzijn. Menzis wil niet beleggen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie van bont en exotisch leer, hiervoor heeft Menzis een zero-tolerance beleid. Menzis wil ook niet beleggen in ondernemingen die meer dan 10% van hun omzet behalen uit de verkoop van bont en exotisch leer.

Wat betreft dierproeven vinden wij dat het gebruik daarvan zoveel mogelijk moet worden beperkt. Voor de productie van farmaceutische producten zijn dierproeven vaak nog noodzakelijk omdat er (nog) geen alternatieve testwijzen zijn. Met de bedrijven die gebruik maken van dierproeven voor farmaceutische producten gaan we via engagement de dialoog aan om deze tot verbetering te stimuleren. De bedrijven die gebruik maken van dierproeven voor de productie van niet-farmaceutische producten en daarvoor geen sterk beleid hebben, sluit Menzis uit.

De implementatie van bovenstaande volgt naar verwachting medio 2023 of begin 2024.

(van toepassing op bedrijfsobligaties en aandelenportefeuille)

UITSLUITING

- Betrokken zijn bij dierproeven voor niet-farmaceutische producten en hiervoor geen sterk beleid hebben

Implementatie volgt medio 2023 / begin 2024

- Betrokken zijn bij de productie van bont en/of exotisch leer
- Meer dan 10% omzet genereren uit de verkoop van bont en/of exotisch leer

Implementatie volgt medio 2023 / begin 2024